

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีกลุ่มเป้าหมายเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยมีบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 จำนวน 62 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 โดยไม่รวมบริษัทที่อยู่ในแผนฟื้นฟูธุรกิจขนาดกลาง (MAI) กองทุนต่าง ๆ บริษัทที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนและบริษัทที่ไม่มีข้อมูลงบการเงินครบตั้งแต่ปี 2554-2556) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) และขนาดของบริษัท (SIZE) จากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (Annual Report) ระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ.2554 - พ.ศ.2556 รวมระยะเวลา 3 ปี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมดซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 62 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 โดยไม่รวมบริษัทที่อยู่ในแผนฟื้นฟู ธุรกิจขนาดกลาง (MAI) กองทุนต่าง ๆ บริษัทที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนและบริษัทที่ไม่มีข้อมูลงบการเงินครบตั้งแต่ปี 2554-2556) โดยศึกษาจากข้อมูลระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ.2554 - พ.ศ.2556 รวมระยะเวลา 3 ปี

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีขั้นตอนดังนี้

1. เก็บข้อมูลอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) เพื่อวัดความสามารถของกิจการ โดยเก็บข้อมูลกำไรสุทธิจากงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของกิจการในแต่ละปี และหารด้วยสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย (มูลค่าสินทรัพย์ต้นปี ณ วันที่ 31 ธันวาคมของปีก่อน บวกด้วยมูลค่าสินทรัพย์สิ้นปี ณ วันที่ 31 ธันวาคมของปีปัจจุบัน หารด้วยสองเพื่อหาค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์สุทธิของกิจการในแต่ละปี)

2. เก็บข้อมูลมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) เพื่อวัดมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (Market Value Added) ของกิจการ โดยเก็บข้อมูลราคาตลาดของหุ้น (ที่อยู่ในมือผู้ถือหุ้น) ณ วันสิ้นปี ณ วันที่ 31 ธันวาคมของแต่ละปี หักด้วยมูลค่าตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ

3. เก็บข้อมูลขนาดของบริษัท (SIZE) เก็บข้อมูลขนาดของธุรกิจโดยวัดจากมูลค่าสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคมของแต่ละปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทริกา ใจกระจ่าง (2546), พลุกษา พิงจิตต์ประไพ (2551), ฐิติมา กิ่งแก้ว (2555), สุนีย์ วัฒนะ (2556), Haniffa and Cooke (2005) เป็นต้น

4. เก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1 หรือรายงานประจำปี ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2556 โดยมีการกำหนดรายการที่ควรเปิดเผย ดังนี้ (Mucia and Santos (2012))

การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม

- รายงานมูลค่าเพิ่ม
- การกระจายคุณค่าสู่สังคม
- การลงทุนเพื่อสังคม
- ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมเพื่อสังคม

2. ข้อมูลผลิตภัณฑ์และบริการ

- รายงานเกี่ยวกับข้อบังคับด้านความปลอดภัย
- การร้องเรียนต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

3. ข้อมูลพนักงาน

- จำนวนพนักงาน
- เงินเดือนพนักงาน
- ผลประโยชน์พนักงาน
- ความพึงพอใจของพนักงาน
- ข้อมูลคนกลุ่มน้อยในองค์กร
- การพัฒนาพนักงาน โดยการให้ศึกษาและการอบรม
- ความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน
- อุบัติเหตุในสถานที่ทำงาน
- ความสัมพันธ์กับสหภาพแรงงาน

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

1. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

- นโยบายสิ่งแวดล้อม
- เป้าหมาย จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม
- การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม
- ความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม
- รางวัลด้านสิ่งแวดล้อม

2. การจัดการและการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม

- การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- ISO 14000
- มีการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม

3. ผลกระทบของผลิตภัณฑ์และบริการต่อสิ่งแวดล้อม

- ของเสียจากกระบวนการผลิต
- การบรรจุผลิตภัณฑ์
- การนำกลับมาใช้ใหม่
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ประสิทธิภาพการใช้น้ำในองค์กร
- ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเสียหาย

4. พลังงาน

- การอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ
- การใช้ของเสียมาใช้เป็นพลังงานในกระบวนการผลิตใหม่
- การพัฒนาแหล่งพลังงานทดแทนแห่งใหม่

5. ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

- การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม
- ต้นทุนและค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม
- หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม
- ข้อมูลทางการเงินบัญชีเกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
- การประกันภัยด้านสิ่งแวดล้อม
- สินทรัพย์ด้านสิ่งแวดล้อม

6. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

- การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม
- การวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม

7. ข้อมูลเกี่ยวกับคาร์บอนเครดิต

- กลไกการพัฒนาที่สะอาด
- คาร์บอนเครดิต
- การปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- การซื้อขายคาร์บอนเครดิต

8. ข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

- การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน
- การจัดการป่าไม้
- การตระหนักถึงความหลากหลายทางชีวภาพ
- ผู้มีส่วนได้เสีย

โดยเกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้

บริษัทจะได้รับคะแนนเท่ากับ 1 ถ้าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูล

บริษัทจะได้รับคะแนนเท่ากับ 0 ถ้าบริษัทไม่มีการเปิดเผยข้อมูล

5. เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจะทำการกำหนดคะแนน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และประมวลด้วยโปรแกรมทางสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม พร้อมทั้งสรุปผลงานศึกษาและอภิปรายผลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบบันทึกข้อมูล โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ระหว่างปี พ.ศ.2554 – พ.ศ.2556

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยสุ่มตัวอย่างจากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (Annual Report) มา 10 บริษัท จากนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมบันทึกข้อมูลอีก 2 คน จะพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของ 10 บริษัท แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกันว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร หากมีความแตกต่างกันจะทำการประเมินสาเหตุ รวบรวมข้อผิดพลาดและดำเนินการแก้ไขก่อนการเก็บข้อมูลจริง

ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลต่าง ๆ เก็บจากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (Annual Report) ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2556 รวมทั้งสิ้น 3 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.0 เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการแจกแจงหรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ โดยแสดงในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่และค่าเฉลี่ย

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรและทดสอบสมมติฐานของการวิจัย สถิติที่ใช้ได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามโดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05